

راهکارهایی برای اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ در بخش اجتماعی

تحلیل

مصطفی زمانیان

رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

یکی از مهم‌ترین تلاش‌های صورت گرفته در مسیر مشارکت بخش غیردولتی در عرصه اقتصادی، ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی بوده است. ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در خردادماه ۱۳۸۴ از سوی مقام معظم رهبری و ابلاغ قانون اجرای این سیاست‌های کلی در هشتم بهمن‌ماه ۱۳۸۶ توسط مجلس شورای اسلامی و اصلاحات پس از آن، عالی‌ترین چهارچوب قانونی برای کاهش تصدی‌گری دولت در حوزه اقتصادی و واسپاری آن به بخش خصوصی و تعاونی را الزام‌آور کرد. دلایل و ضرورت‌های متعددی موجب تدوین و ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی شد که از جمله می‌توان به «ناکارآمدی و عدم بهره‌وری عملکرد بنگاه‌های اقتصادی دولتی»، «حذف فضای رقابتی برای حضور بخش خصوصی»، «خلأ فرصت بروز نوآوری به دلیل کمربند شدن مفهوم بهره‌وری در عرصه اقتصاد» و «ضعف در ایفای نقش‌هایی همچون تنظیم‌گری و تسهیل‌گری توسط دولت» اشاره کرد. اگرچه امروز با گذشت چندین سال تجربه کشور در واگذاری بنگاه‌های دولتی انتقاداتی به شیوه واگذاری‌ها وجود دارد، اما در فلسفه خروج دولت از تصدی‌گری‌های غیرضروری و میدان‌سازی برای توسعه مشارکت مردم در اداره کشور تردیدی نیست.

امسال با نامگذاری سال ۱۴۰۳ به عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم» مجدداً مسأله نقش سپاری به مردم و توسعه زمینه مشارکت‌های مردمی در اداره کشور مورد تأکید و توجه قرار گرفته است.

بنابراین پیش از پرداختن به راهکارهای صرفاً اقتصادی و توجه‌دهی دولت به سویه‌های گذشته مقام معظم رهبری، که صد البته حائز اهمیت زیادی است، باید به این سؤال مهم پاسخ داد که چرا به‌رغم همه الزامات فرادستی قانونی و تأکیدات گذشته مقام معظم رهبری، میدان حکمرانی برای افزایش مشارکت مردم در اداره کشور از جمله عرصه تولید و اقتصاد آن‌گونه که بایسته و شایسته است، فراهم نشده است؟ واقعیت این است که تلفی غالب از مفهوم مشارکت، مشارکت سیاسی مردم و شرکت در انتخابات یا حداکثر حضور ظرفیت‌های مردم‌نهاد در بحران‌هایی نظیر سیل و زلزله یا کمک به حل مسائل اجتماعی نظیر محرومیت‌زایی است. همین برداشت محدود از عرصه‌های مشارکت مردم، مهم‌ترین مانع ذهنی سیاستگذاری در موضوع ایجاد ظرفیت مشارکت است. اگرچه تمرکز نامگذاری منشور راهبردی امسال حوزه تولید و اقتصاد است و امید می‌رود تا فرصت مشارکت مردم در این حوزه بیش از گذشته فراهم شود، اما در این نوشتار فرصت را غنیمت شمرده و تلاش داریم تا با تأملی عمیق‌تر، دلایل عدم آمادگی کافی بخش اجتماعی و در معنای گسترده‌تر، عدم بلوغ زیست‌بوم مشارکت مردمی را مورد مذاکره قرار دهیم و انتظار می‌رود دست اندرکاران حکمرانی بخش اجتماعی خود را مخاطب انتظار و دغدغه رهبری معظم انقلاب قرار دهند و فرصت پیش رو را به نحو شایسته دریابند. امروزه با افزایش پیچیدگی‌های نظام مسائل حکمرانی و در شرایطی که دولت‌ها مأموریت استفاده از منابع ملی را در تأمین منفعت عمومی و خیر جمعی بر عهده دارند و در کنار آن، بخش خصوصی با ارائه خدمات و محصولات به دنبال حداکثرسازی سود است، بخش اجتماعی فارغ از نگاه منفعت‌طلبانه و با استفاده

از ظرفیت‌های مردمی به حل مسائل اجتماعی و عمومی می‌پردازد. این بخش به دلیل چابکی بالا و درک واقعی‌تر از مسائل از ظرفیت بالایی در کاربست و خلق نوآوری در حل مسائل برخوردار است و بر این اساس، اهمیتی در تراز و حتی بالاتر از دو بخش دولتی و خصوصی دارد. اصناف، اتحادیه‌ها، اتاق‌های بازرگانی، سندیکاها، سازمان‌های مردم‌نهاد، تعاونی‌ها، کسب‌وکارهای اجتماعی، خیریه‌ها، گروه‌های جهادی و شبکه‌های مردمی نمونه‌هایی از مصادیق فعالان بخش اجتماعی هستند که در کشور ما نیز نمونه‌های متعددی از آنها وجود دارد. بنابراین سیاست توسعه ظرفیت مشارکت مردم به معنای اساسی آن، کلیه ظرفیت‌های موجود در بخش اجتماعی را مستقل از حوزه فعالیت در برمی‌گیرد و محدود کردن این سیاست صرفاً در بخش اقتصادی یا صنعتی ره به جایی نخواهد برد.

اهمیت مشارکت مردم تا بدانجاست که میزان بلوغ بخش اجتماعی در بسیاری از زمینه‌های سنجش ثبات حکمرانی مورد سنجش ثبات حکمرانی می‌گیرد. از این رو دولت‌ها و حکومت‌ها نسبت به توسعه بخش اجتماعی توجه ویژه‌ای کرده و به تناسب میانی و رویکردهای حاکم بر نظام سیاسی خود، عرصه‌سازی و میدان‌سازی به بخش اجتماعی را مأموریت قطعی خود می‌دانند. با بررسی تحلیلی زیست‌بوم حکمرانی بخش اجتماعی در کشور می‌توان دریافت که همان اختلالات و رویکردهایی که راهبرد خروج دولت از تصدی‌گری اقتصاد و تمرکز بر تنظیم‌گری و تسهیل محیط کسب‌وکار را الزام‌آور کرد، زمینه ناکارآمدی و اثربخشی ناکافی ظرفیت‌های بخش اجتماعی را به وجود

آورده است. حضور نهادهای حاکمیتی و دولتی در پایین‌ترین لایه‌های عملیاتی خدمات‌رسانی اجتماعی، تلقی رابطه کارفرما-پیمانکاری در الگوی همکاری بین نهادهای اجتماعی با تشکل‌های مردم‌نهاد، فقدان نظام جامع داده‌ای از ظرفیت‌های مردمی، ضعف نهادی و فرایندی در تنظیم‌گری بخش اجتماعی، ضعف زیرساخت قانونی و حقوقی تخصصی در بخش اجتماعی، محدود بودن نهادهای صنفی و تسهیل‌گر بخش اجتماعی، فقدان نظام شفاف‌سازی و اعتبارسنجی فعالان اجتماعی، نظارت‌های پیشینی ناکارآمد و فقدان نظارت‌های پسینی اثربخش بر فعالیت نهادهای مردمی، پراکندگی فعالیت‌های تشکل‌های اجتماعی و عدم تمرکز کافی بر موضوعات اولویت‌دار، فقدان نهادهای متولی مأموریت میدان‌سازی و تسهیل‌گری مشارکت و همچنین ضعف توان حرفه‌ای نهادهای نماینده بخش اجتماعی جهت مأموریت‌پذیری حرفه‌ای و نقش‌آفرینی در عرصه‌های حکمرانی از جمله مصادیق ناکارآمدی در حکمرانی بخش اجتماعی است. تبعات ناهماهنگی حکمرانی بخش اجتماعی در کنار هر رفتن منابع بخش اجتماعی اعم از منابع مالی، انسانی و زمانی، به صورت مستقیم بر سرمایه اجتماعی حاکمیت مؤثر خواهد بود و به تدریج زمینه‌های شکل‌گیری باور به نترانسشن را در سطح کنشگران اجتماعی که اتفاقاً از نفوذ بالایی در سطح لایه‌های مختلف اجتماعی برخوردارند به همراه خواهد داشت.

این در حالی است که وضعیت گزارش شده از میزان بلوغ بخش اجتماعی در ایران بر اساس گزارش‌های بین‌المللی نیز لزوم توجه به شاخص‌هایی نظیر سهولت شکل‌گیری و تأسیس یک تشکل مردمی، مشوق‌های مالیاتی حمایت‌کننده از فعالیت‌های اجتماعی، میزان جذب

برش

در این راستا، برخی از راهکارهای پیشنهادی عبارتند از:

- تدوین بسته اقدام عاجل احیا و ارتقای اعتماد بخش اجتماعی به دولت با اولویت رفع موانع مشارکت‌های مردمی در بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی، تسهیل و انگیزه‌بخشی در سطح خیرین و فعالان اجتماعی بویژه در بخش مشوق‌های مالیاتی و پرداخت معوقات دولت در طرح‌های مشارکتی با خیرین، تدوین و ابلاغ نظام اجرایی مشارکت عمومی-خصوصی، تسهیل انتقال پول و امکان مشارکت ایرانیان خارج از کشور در طرح‌های داخلی.
- ایجاد انسجام و وحدت رویه در حوزه سیاستگذاری بخش اجتماعی کشور در قالب یکی از شورای تخصصی شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- تشکل‌دهی نهادی و فرایندی نظام یکپارچه تنظیم‌گری و نیز نظام‌های تنظیم‌گری موضوعی در بخش اجتماعی.
- تدوین نقشه راه ملی توسعه زیست‌بوم اجتماعی و مشارکت‌های مردمی.
- هدف‌گذاری ملی در زمینه ارتقای شاخص‌های اولویت‌دار تعالی بخش اجتماعی کشور از جمله: ارتقای ظرفیت نهادهای مردمی، افزایش توانایی و صلاحیت سازمان‌های مردم‌نهاد، توسعه شبکه ارتباطات و نیز افزایش اعتبار بخش اجتماعی به عنوان پیش‌شرط‌های مأموریت‌سپاری ملی به نهادهای فعال در این بخش.
- تشکیل معاونت امور اجتماعی و مشارکت‌های مردمی ریاست جمهوری با مأموریت مشابه با معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان و تمرکز بر توسعه زیست‌بوم ملی بخش اجتماعی و بازنگری در نگاهت نهادی ملی و بازتعریف مأموریت سازمان‌های اجتماعی موجود در سطح دستگاه‌های دولتی و نهادهای حاکمیتی مرتبط. در این نوشتار تلاش شد تا به بهانه تأکید رهبر معظم انقلاب بر موضوع اعتماد عمومی و مشارکت مردم، ضمن تسهیل دستگاه‌های دولتی و نهادهای حاکمیتی مرتبط، تبیین ضرورت انکارناپذیر احیا و تقویت بخش اجتماعی و توسعه ظرفیت مشارکت مردم در اداره کشور، با اقتباس از تجربه اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ در عرصه اقتصادی، ایده تحول بنیادین در بخش حکمرانی اجتماعی را به عنوان یک ضرورت جامعه امروز و یکی از تکه‌های مهم پازل بازآفرینی اعتماد عمومی ارائه کنیم. بی‌شک تجربه خصوصی‌سازی بخش اقتصاد در شیوه و دستاورد، دارای نقدهای جدی و اساسی بوده و نگارنده بر آن واقف است، اما قطعاً کلان‌سیاست گره‌گشا در حوزه اجتماعی، تصدی‌زایی از دولت و تمرکز بر تسهیل نقش‌آفرینی جدی و بیش از پیش بخش اجتماعی مردم‌پایه، البته با رفع اشکالات و نواقص تجربه شده در فرایند واگذاری تصدی‌گری در حوزه اقتصاد است.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای)

شرکت نفت سپهان در نظر دارد خدمات مورد نیاز خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی تأمین نماید.

شماره مناقصه: ۰۵۲ - ۱۴۰۳ / ش ن س

شرح مناقصه: خرید لوله، اتصالات و شیرآلات صنعتی

جهت سایر اطلاعات و دریافت اسناد مناقصه از روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۸ لغایت چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ به سایت شرکت نفت سپهان به آدرس www.sepahanoil.com، قسمت مناقصه - مزایده مراجعه گردد.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای)

شرکت نفت سپهان در نظر دارد خدمات مورد نیاز خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی تأمین نماید.

شماره مناقصه: ۰۵۳ - ۱۴۰۳ / ش ن س

شرح مناقصه: خرید دو دستگاه Drive Gear Reducer از برند DIR POSIPLAN

جهت سایر اطلاعات و دریافت اسناد مناقصه از روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۸ لغایت چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ به سایت شرکت نفت سپهان به آدرس www.sepahanoil.com، قسمت مناقصه - مزایده مراجعه گردد.

آگهی مناقصه عمومی

شماره ۱۰۳ - پ ۱۴۰۳

مناقصه‌گذار، شرکت بهره‌برداری نیروگاه طرشت. موضوع مناقصه، حفظ و نگهداری فضای سبز نیروگاه طرشت. تاریخ فروش اسناد: از تاریخ انتشار آگهی دوم به مدت ۷ روز. نحوه دریافت اسناد: تصویر درخواست کتبی (در سربرگ مربوطه، همراه با مهر و امضا) به همراه فیش واریزی که میبایست به آدرس TarashTgharardad@yahoo.com ارسال گردد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر تماس حاصل فرمایید. (امور بازرگانی و پشتیبانی - تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۸۰۲۸۴). همچنین آگهی مذکور در پایگاه اطلاع‌رسانی ملی مناقصات، شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و منابعی قابل مشاهده می‌باشد.

محل تحویل پاکت مناقصه: تهران - ستارخان - مابین پل ستارخان و یادگار امام (ره) - شرکت بهره‌برداری نیروگاه طرشت - دفتر حراست و امور محرمانه. مدت قرارداد: از تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۳۰ لغایت ۱۴۰۳/۱۲/۳۰

مبلغ خرید اسناد مناقصه: مبلغ ۷۰۰،۰۰۰ ریال واریز به شماره حساب ۵۵۸۹۹۶۶۰۰۵۵ بانک ملی ایران به نام شرکت بهره‌برداری نیروگاه طرشت (هزینه درج آگهی به عهده پیمانکار می‌باشد).

دفتر روابط عمومی شرکت بهره‌برداری نیروگاه طرشت

آگهی لغو مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام شرکت واسپاری ملت (سهامی عام)

شماره ثبت: ۳۵۰۲۸۷ - شماره شناسه ملی: ۱۰۱۳۰۳۷۲۰۰۳

پیرو آگهی دعوت به مجمع منتشره در روزنامه اطلاعات شماره ۲۸۶۳۷ مورخ پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۶، بدین وسیله به اطلاع عموم سهامداران محترم شرکت واسپاری ملت (سهامی عام) می‌رساند: حسب تصمیمات اتخاذ شده، مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۸ این شرکت لغو و متعاقباً زمان برگزاری جدید از طریق روزنامه کثیرالانتشار و سایت‌های مربوطه اطلاع‌رسانی خواهد شد.

هیأت مدیره شرکت واسپاری ملت (سهامی عام)

A Revision of the Specific Procurement Notice for Design, Build, Installation and Operation of Fasa Wastewater Treatment Plant

اصلاحیه آگهی مناقصه پروژه تدارک طراحی، ساخت، نصب تجهیزات و بهره‌برداری تصفیه‌خانه فاضلاب شهر فسا

پیرو آگهی شرکت آب و فاضلاب استان فارس در خصوص مناقصه طراحی، ساخت، نصب و بهره‌برداری تصفیه‌خانه فاضلاب شهر فسا که در تاریخ‌های ۱۴۰۲/۱۱/۲۳ و ۱۴۰۲/۱۲/۰۳ در این روزنامه به چاپ رسیده است، بدین وسیله به اطلاع می‌رساند که تاریخ بازگشایی پیشنهاد قیمت تا تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۵ رأس ساعت ۱۰:۳۰ صبح تمدید گردید.

A Revision of the Specific Procurement Notice for Design, Build, Installation and Operation of Neyriz Wastewater Treatment Plant

اصلاحیه آگهی مناقصه پروژه بهسازی شش شهر استان فارس - دعوت برای تدارک طراحی، ساخت، نصب تجهیزات و بهره‌برداری تصفیه‌خانه فاضلاب شهر نریز

پیرو آگهی شرکت آب و فاضلاب استان فارس در خصوص مناقصه طراحی، ساخت، نصب و بهره‌برداری تصفیه‌خانه فاضلاب شهر نریز که در تاریخ‌های ۱۴۰۲/۱۱/۲۳ و ۱۴۰۲/۱۲/۰۳ در این روزنامه به چاپ رسیده است، بدین وسیله به اطلاع می‌رساند که تاریخ بازگشایی پیشنهاد قیمت تا تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ رأس ساعت ۱۰:۳۰ صبح تمدید گردید.

آگهی فراخوان شرکت ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارائه پیشنهاد	بازگشایی پاکت
۱	مناقصه	۳۰۶۱۸۱۴-۱۴۰۲۰۷۸۶۷	خرید دو ردیف شافت دندانه‌ای	۱۴۰۳/۲/۱	۱۴۰۳/۲/۲
۲	مناقصه	۲۹۱۴۰۷	خرید ۳۰۰ هزار تن کنگسانتره سنگ آهن	۱۴۰۳/۲/۲	۱۴۰۳/۲/۳

ضمناً لیست استعلام‌های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس ذیل درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- زمان دریافت اسناد: از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲- جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس www.esfahansteel.ir

مراجعه فرمایید.

روابط عمومی ذوب آهن اصفهان